

Fundamentalistar mugu ikki sleppa at forða friðargongd

Oddagrein

SEINAST í mai mánað verður val í Ísrael. Hetta valið verður av sonnum eitt lagnuval, nú hæggravongurin í landinum av øllum alvi roynir at koppa arbeidarastjórinni og tess friðar-politikki.

TEY, sum hava fylgt við og tikið undir við friðartilgongdini í Miðeystri hesi seinastu árin, har stór framstig eru gjørd, kunnu ikki annað enn bera ótta fyrri, hvat kann henda, um hægreakreftirnar í Ísrael koma til ræðið. Og nú tað hevur eydnast viðgongdum palestinum undir Hamasleiðslu at fremja morð eftir morð og harvið skapa øsing millum Ísraelsfólk, koma kenslurnar av álvara upp í valstríðið. Ja so sterkar kenslur, at sjálf friðartilgongdin er álvarsliga hött.

VIT teljast millum teirra bæði í Ísrael og í heiminum annars, sum fult og heilt stuðla friðartilgongdini. Hon er einasti vegur fram. Tað ringasta, sum kann henda, er, um hæggravongurin í Ísrael vinnur komandi valið, tí eingin, hvørki í Miðeystri ella í umheiminum, hevur brúk fyrri, at veruligt kríggj og eljarstríð tekur seg upp aftur í Ísrael og har nærhendis. Ein meira harðrendur politikkur, har friðartilgongdin verður slept, er sum at seta eld í eina krúttunnu. Eingin er í veruleikanum førur fyrri í dag at siggja avleiðingarnar av eini slíkari kúvending, og tí mugu vit bara biðja til, at sunt vit og skil vinnur á snæverskygðum hugsanum og kenslum fyrri ikki at tosa um fundamentalistiskari øði og vanviti.

ØLL vilja frið, men ikki øll eru samd um, hvussu friðurin verður best vunnin. Tað er tóein sannroynd, at ikki fyrr enn tær høgvið kreftirnar í Ísrael komu til ræðið við arbeidaraflokkinum á odda var veruligt stig tikið til frið.

TAÐ er greitt, at tað finnast mong viðgongd bæði millum Ísraellar og palestinar, sum seta egin áhugamál hægri enn friðin. Hesi vilja gera alt tey eru ment fyrri at seta kílir í friðartilgongdina. Fyrst drupu viðgongdir og fundamentalistiskir jødar sjálvan fadurin at friðartilgongdini, Rabin. Nú sláa teir viðgongdu og fundamentalistisku palestinarar til og drepa 25 ósek. Alt við tí eina endamáli: at steðga friðartilgongdini. Og tað er greitt, at vinnur hæggravenda Likud valið, er tað ein fjødur í hattið fundamentalististunum, sum jù bert hava eittans endamál, og tað er at tyna hin partin. Men hetta er ikki yniski hjá einum meiriluta av Ísraelsfólki ella palestinum. Hesin meiriluti hevur higartil viljað frið, og tað verður einki minni enn ein vanlukka, um tað eydnast teimum hæggravendu at koppa Peres. Eitt kríggj krevar síni offur. Ein friðartilgongd krevar tianverri eisini síni offur. Tað ræður um at brúka alla orku til at vinna á mál, og tað gerst bert við samráðing og sínamilum virðing.

Sosialurinn

Javnaðarflokkurin við eitt týðandi vegamót

Vit umsita í dag tey málsøki, sum mest standa fyrri skotum. Og í staðin fyrri at verja borg, so hava vit verið við og halda fram at máa støðið undan tí, sum undangongufólk okkara bygdu upp, og sum flokkurin annars hevur staðið sum verji fyrri. Avbjóðingin verður at venda kósini. Tað er ikki og verður ikki framtíðin at vera klípi í einum borgarligum stýri, skrivur Sverre Midjord, tingmaður, í greinini

Tað er nú frammaliga í tíðindunum at javnaðarflokkurin til komandi landsfund skal velja nýggjan formann – tað verður í øllum førum eingin løtt uppgáva – tí kós-in hjá flokkinum hevur verið meira tilvildarlig. Tað at verandi formaður ikki longur vil halda fram, hevur sínar orsøkir, men tað er einki í tí, at okkara verandi formaður av øðrum kreftum í flokkinum er noydd at leggja frá sær.

Eftir minari meting hevur hon gjørt eitt gott arbeiði, tí viðurskiptini blivu meira baldrut enn nakar hevði roknað við.

Eg havi lisið í Sosialinum, at landsstýrismaðurin í almannamálum, longu áðrenn tann vanliga veljarin veit av nøkrum, hevur sett navn á, hvør skal taka yvir, og sjálvandi skilji eg hann væl. Men tað at velja nýggjan leiðara til ein flokk sum okkara, sum hevur so stórar trupulleikar, tað er ikki bara sum at siga tað. Okkara flokkur hevur stórar politiskar trupulleikar nú, ja, eg meti teir stórru enn tá ið Verkamannafylkingin sá dagsins ljós, orsakað av at vit ikki høvdu okkara viðurskipti í lagi við røturnar í flokkinum, vit hava og høvdu mist fótastíð.

Tað at flestu okkara nú í mong ár hava havt ábyrgd av landsins stjórn og harvið av tí politikki, sum forður er, tað hevur kostað, og eg eri bangin fyrri, at um ikki vend kemur í, so er spurningurin um tað at vera við í einum landsstýri, er ov dýrkeypt, tá vit einki av okkara málum fáa ført út í livið, og vit heldur ikki megna at verja vunnin rættindi.

Og hetta megna vit ikki, tað gongur sjón fyrri søgn. Vit umsita í dag tey málsøki, sum mest standa fyrri skotum. Og í staðin fyrri at verja borg, so hava vit verið við og halda fram at máa støðið undan tí, sum undangongufólk okkara bygdu upp, og sum flokkurin annars hevur staðið sum verji fyrri.

Á almannaeinunum er skorið so nær, at nú skulu tey, sum hava gildið til eina skipan, sum skuldi tryggja teimum ellisárin, tann stuðul sum tey skuldu havt og sum tey eiga, hann er ikki til, tí vit í javnaðar-

flokkinum ikki hava megna at verja borg.

Vit hava góðtikið ein politikk, sum ger tað at okkara gomlu og sjúku ikki longur fáa ta hjálpið og trygd, sum tey hava krav uppá.

Samstundis sum einki mark er fyrri skerjingum á almanna- og sjúkráhússøki, so er einki mark fyrri, hvat kann brúkast av millinum av krónum til ferðavinnuna – sum um henda vinna fer at bjarga okkara samfelag.

Men flokkurin, sum umsitir hetta málsøki, hann fær í posa og sekk, har er eingin sparing.

Samstundis fer ein ætlan fram í Tinganesi, hvussu okkara samfelag skal skipast í framtíðini. Ein danskur embætismaður situr við hesum arbeiði, og mánaðarløn hansara er eins stór og tað ein fólkapensjónistur fær um árið.

Alt hetta er okkara flokkur partur av, og hetta er heilt galið. Tað má koma ein broyting, tí um vit ikki her og nú í verki vísa, at vit eru tann flokkur, sum fiskimenn, verkamenn og –kvinnur settu sitt álít á, og at vit aftur venda kósina aftur á ta leið, hon var frá byrjan av, heldur enn bert at sita í Tinganesi, bert fyrri at vera har og bert hugsa um javnvág á figgjarætlanini, heldur enn at gera tað liviligt fyrri tey, sum skulu bera føringin viðari og serliga tey, sum hava lagt støðið – tey veiku og gomlu í samfelagi okkara. Gera vit ikki nakað við hetta, so verður einki at taka yvir hjá einum komandi formanni í Føroya Javnaðarflokki.

Avbjóðingin verður at venda kósini. Tað er ikki og verður ikki framtíðin at vera klípi í einum borgarligum stýri.

Okkara flokkur er ein arbeidaraflokkur, sum stríðist við teir skeivleikar, sum eru gjørdir og einasta verjan fyrri teimum vunnin rættindum, sum tey sum undan fóru, bløddu fyrri.

Vit skulu verja vunnin rættindi og gjalda tann príis til tað kostar.

Tann formaður, sum tekur við eftir landsfundin, tekur eina stóra ábyrgd á seg.

Δ

Undan landsfundi Javnaðarflokksins

Sverre Midjord,
tingmaður, skrivur

Viðmerking

Aheitan á Lisbeth L. Petersen, býráðsformann

Havi lisið grein í Sosialinum 27. febr. frá býráðsformanninum í Tórshavn, við viðmerkingum til okkara býráðsformann um ymisk mál.

Tað, ið harmar meg við hesi grein er, at tað skal hava eydnast Jógvani við Keldu at ávirka býráðsformannin í Havnini soleiðis, at hon er farin at brúka líkandi orðafelli, ið Jógvani brúkar í alt ov stóran mun.

Tað hugsað verður um, er tá Lisbeth skrivur – »Teir um tað, norðuri í Klaksvík«. Min aheitan skal vera, at hon skrivur – »Hann um tað – – –«, tí mangt av tí ið okkara býráðsformaður folir trøngd til at fáa fram í fjølmiðlunum, má standa fyrri hansara rokning, og eru tað mong við mær, ið als ikki kunnu taka undir við tí ið ført verður fram. Til tíðir virkar tað sum undirlutakenslur, serliga tá tað um Havnina viðvíkur. Hesi álöp kunnu vit gott vera fyrri uttan. Annað er so tað, at ið

meira lagi av tí almenna virksminum er heimahoyrandi í Havnini. Henda spurning eiga vit at loysa saman við landsmyndugleikunum.

Nei – ikki fara vit at brúka stóra orku til at viðgera hvat ið býráðið í Havnini finnur fyrri rætt at takast við. Okkara arbeiði má byggja á at gera fyritreytir – soleiðis at okkara borgarar her í Klaksvíkini hava eitt gott stað at liva og virka í.

Torleif Sigurdsson
býráðslimur